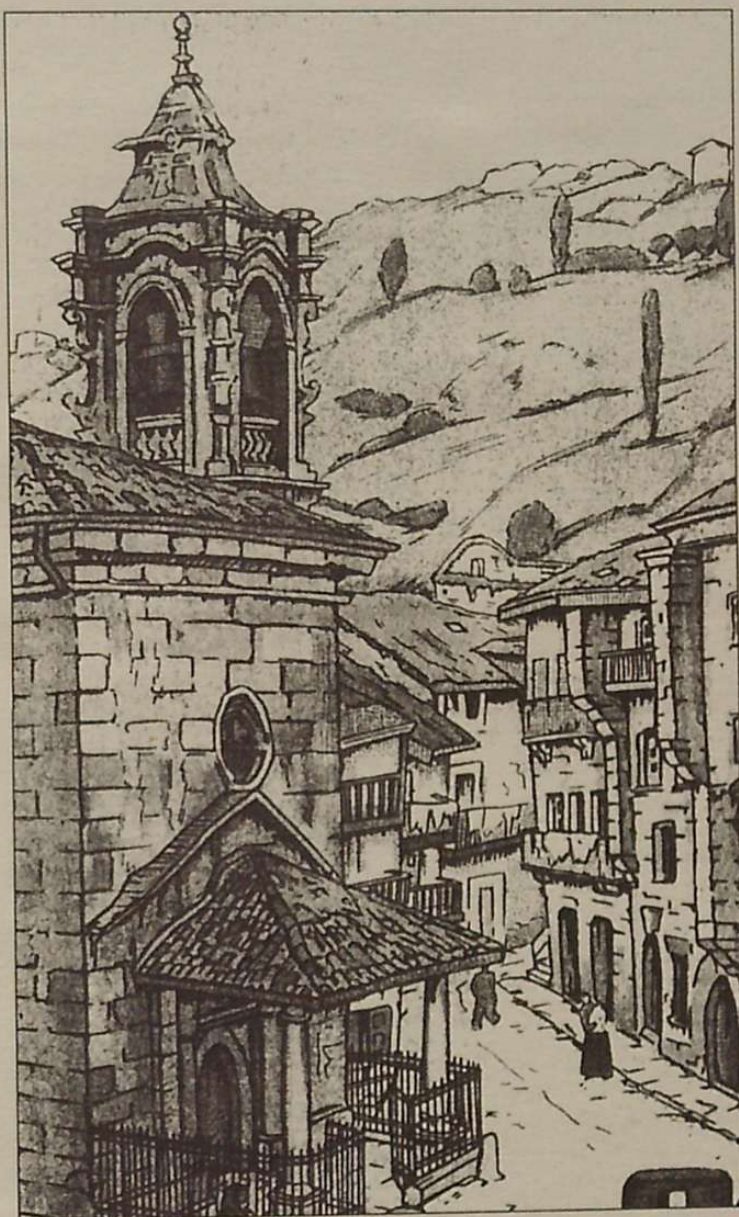

JOXE ZELAIA LEZOARRAREN BERTSO-PAPERA

Gaur egun Joxe Zelaia (XIX-XX. mendeak) bertsolari lezoarraren bizitza eta literatur lanak ezezagunak dira. Hemen, ordea, ilunpetik atera dugu Lezoko festa nagusien inguruan idatzi zuen eskuizkribua (zoritzarrez hiru bertso-lerro galdu egin dira). Era honetan, Zelaia Lezoko literatura klasikoan bere lekutxo bat betetzera dator, Zamora, Isasti, Gaintza, Sarasola, Garbizu eta abarrekin batera.

Bertso-papera XX. mendearen hasierakoa da, eta transkripzioa egiterakoan jatorrizko grafiak bere horretan mantendu ditugu, kasu bakar batean ezik: s (ese tontorduna), x bezala berridatzi dugu. Hala: bezelase, bezelaxe; Felis, Felix; Gaspar, Gaxpar; eta Andres, Andrex.

"1 / Canta polit batsuek / pen-
tza det jartsia / mezede eguzute /
ontzat artutsia / eman ezkeru itza
/ on da kumplitsia / etzait gusta-
tsen inor / engañatutsia. // 2 /
Adierazi naiyan / notizi berriyak /
arkitzen dirade gaur / nere kutizi-
yak / egon zaiteste firme / onetan
etsiyak / eguiyak diradela / kon-
tuok guziyak. // 3 / CHit erri chi-
ki bat da / deitzen dana Lezo /
beragatik dabisgu / orain milla itz
gozo / gastiak arkitsen gera / pos-
turikan ozo / urteroko festak /
eldu diralako. // 4 / Snt^a Cruz
jayoriyek / dirala mediyo / erri-
yontan badabiltz / milla argudiyo
/ gastiak bates ere / es egon zeri-
yo / nere itzeta danak / zaiteste
bai fiyo. // 5 / Feztoyen aziyera /
vespera arratsetik / jigante kabe-
zuduak / dirala aurretik / muzi-
karen soñuan / aurre ta atsetik /

(Irudia: Carlos Landi Sorondo)

dantzan ekuziko da / jendia gogotik. // 6 / Azkok dakizutena / feriko kontuak / urtero bezelaxe / dira aurtenguak / or zalduko dira gaus / milla klasekuak / gulako pobrientzat / aukera onekuak. // 7 / Oriyek danak eta / beste gauza azko / ayuntamentu jaunak / ditu paratseko / politenak oraindik / dauskat ezateko / parres zera-detenak / guziyoik jarriko. // 8 / Ayuntamentukuak / dutena eskatu / gobernadore jaunak / diyote logratu / orlako lisentsiya / zaigu gui gustatu / gastiak arkitsen / gera chit kontentu. // 9 / Zezenak omen dira / Lezon jokatseko / erriko semiak ere / toriatutseko / Vicente Oregi eta / Aburrito chiko / bi lenguzu oyek dira / zezenak iltseko. // 10 / Uzatsen dan bezela / jantsirik dotore / Felix eta gastelu / dira pikadore / diyote etzayotela / importa batere / saldi ta berak aidian / botagaitik ere. // 11 / Zortzi mono sabiyo / dirade prestatu / korridorretan parte / nai dutenak artu / saldi zarrak billatsen / artsen milla tratu / Arriaundiko Gaxpar / dute kontratatu. // 12 / Oraindikan geyago / oyezaz gañera / zezenak astekuan / ikusteko gera / Andrex igorik kaja / / / // 13 / Jakak ere omen du / ortan artu parte / mono sabiyo maisu / bera omen dute / danan buru egiñas / gusiyan presente / Balbino isango da / Plazan Presidente. // 14 / Toreruak gastiak / izanagatika / es omen da izango / beren faltarika / diyote etsayotela / batere importika / nais da adarra zartu / tripan erditika. // 15 / Nola pikadore eta / ala toreruak / beren jayotzatikan / dira Lezokuak / eta nola baitiren / danak errikuak / oriyek ikusteko / gaude zaletuak. // 16 / Lizentsiya nuben ta / orra publicatu / zer festa bear diran / Lezon zelebratu / inor engañatzerik / es det nik pentsatu / ofentsik egin badet / mzedes barkatu. // Jose Celaya [sinadura eta izenpekoa]"

LANDER ZURUTUZA